

DR. CZADIK · GYULA

NAGYBÖJTI BESZÉDVÁZLATOK

KORDA · RT · KIADÁS

NAGYBŐJTI BESZÉDVÁZLATOK

IRTA:
DR. CZAPIK GYULA
PÜSPÖK

II. KIADÁS

BUDAPEST, 1941
KORDA R. T. KIADÁSA

Nilil obstat. P. Joannes Hemm S. J. censor dioecesanus. 1143/1941. Imprimatur.
Strigonii, die 15. Februarii 1941. Dr. Joannes Drahos vicarius generalis.

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2.

I. Beszédvázlat:

A két keresztútról

E beszéd célja: híveink nehéznek érzik a jó útját. Az ellenkezőről bajos meggyőzni őket. Ezért: 1. elismerjük nehézségeit, 2. kimutatjuk, hogy a mellett boldogságot ad és 3. a bűn útja még keservebb.

Bevezetés. *Megváltozott a ti külső életetek.* Legalább ha igaz katolikusok vagytok, úgy kellene. Farsang mulatságai — bőjtido komolysága. Az élet megengedett élvezetei — az önmeztagadás napjai.

Megváltozott a templom képe. Főoltáron a lilaszínű lepel és rajta a fehérló kereszt. Éneketek szomorúbb dallamú: „A keresztfához megyek, mert máshol nem lelhetek nyugodalmat lelkemnek . . .”

E *külsőségek* által akarja ráfordítani figyelmünket az Anyaszentegyház a *belső életre*: a lélek komoly értékelésére. A keret, amelyben ezt teszi: Krisztus kínszenvedésének, a *keresztútnak* szemléltetése, mert az, „aki látja és nem sír, élő hittel az nem bír”.

Keresztút! Fájdalmak, szenvedések, nélkülözések, megpróbáltatások útja: ezt is, az életet is keresztútnak nevezhetjük. Ahogy ezt kimondom, mindannyian igazat adtok nekem: igen, nehéz az élet útja, keresztútnak is beillik. Úgy van! Az élet keresztút, a jóké is az, a rosszaké is.

Erről a két keresztútról szölok ma hozzátok:

1. *A Krisztust követő lelkek keresztútjáról.*

2. *A gonoszságba tévedtek keresztútjáról.*

I.

Tárgyalás. 1. *Mi általában az élet keresztje vagy nehézsége?* Ami Krisztus fakesztjéé volt az Ő számára. *a)* Más rakta vállára. — *b)* Más írta elő az utat, amelyen hordoznia kellett. — *c)* Meg kellett tagadnia önmagát és vállalnia mindazokat a nehézségeket, amelyekről emberi természete visszariadt. (Alkalmazni ezt az ember lelki életére.) — *Mi a lelki élet keresztje, vagyis nehézsége?* Ugyanaz, mint Krisztus keresztjéé volt. *a)* A lelki élet útján nem magunk vállaljuk a terhet, hanem Isten parancsai rakják ránk. — *b)* Az utat nem mi választjuk, hanem Krisztus hite írja elő irányait. — *c)* Mindez önmegtagadással jár, melyről emberi gyengeségünk idegenkedik. (*Magyarázó hasonlat:* Úgy vagyunk, mint a gyermek az ő iskolai kötelességeivel, mi is a lelki étellel. Nem a gyermek választja ki a leckét, hanem a tanítója adja föl; nem a gyermek határozza meg viselkedését, hanem a felnőttek írják eléje; a gyermek természete inkább vágyik a játékra, és a komoly munka végzése önmegtagadásába kerül.)

2. *Nézzük részletesen, mik a lelki élet ú. n. keresztjei?* Mi az, amit mi nehéznek tartunk Krisztus útján?

a) *Isten és az Egyház parancsai.* Első parancs: hithűség a gúnyolódó világban; — második: nyelv fékezése, amikor a szitkozódás és káromkodás oly gya-

kori; — harmadik: ünnepszentelés, amikor a mulatság csalogat; — negyedik: engedelmesség; — ötödik: ne ölj lelket se a rossz példával; — hatodik és kilencedik: a tisztaság, amikor a nótáktól kezdve a házasságtörésig a test vágyait szolgálják; — hetedik: ne légy igazságtalan, amikor sokan „a pénznek nincs szaga” elvét vallják; — nyolcadik: rágalom, amikor szeretetlenül törnek egymás ellen az emberek; — tizedik: légy megelégedett a szegénységben is, amikor mindenki akár igaztalan gazdagságra vágyik. — *Anyaszentegyház parancsai*: első: ünnepen lelkeddel törődj, amikor mindenki a testi élvezettel ünnepel; — második: szentmisét hallgass, ami ellen kibúvót keres a lanyhaság; — harmadik: bőjt, amikor az élvezet jogát dicsérik; — negyedik: gyónás és áldozás, ami megtérést jelent; — ötödik: legyen időd a magadbaszállásra, amikor sokan csak a szórakozást keresik. Ezek mind nehéznek tetszenek.

b) *Az élet megpróbáltatásaiban a hűség.* Csapás, megalázás, félreértések, szegénység. Ezek alatt össze nem roskadni és Istenben bízni nem könnyű dolog. (Példa: Arpádházi Szent Erzsébet karácsonya. Sógora férje halála után 3 kicsinyével elkergeti a várból. A községben nem kap szállást, mert sógora megtiltotta. Végül egy disznóólban húzódik meg. Nem esik kétségbe. Karácsony éjtszakáján a templomba megy és ő énekli a Te Deum-ot.)

c) *Az állapotbeli kötelességek nehézségei.* Házasetet nehézségei. (Részletezni: türelem, anyagi gondok, elnézés, a másik hűtlensége.) Hivatali nehézségek. (Részletezni: munkásnál, munkaadónál.) Szülők kötelességei (nevelés, anyagi gond, hálátlanság). (Példa:

a most uralkodó XII. Pius pápa. Előbb vidám, életerős volt; most a pápaság sok állapotbeli gondja hogyan megtörte. Sokszor könnyebb a koldus kalapja, mint a királyi korona.)

3. Nehéz tehát a Krisztus útja, és Ő mégis erre hív bennünket. Szava: „Aki utánam akar jönni, vegye föl keresztjét mindennap és kövessen engem.” *Miért érdekes Őt követni ezen az úton?* A következő három okból:

a) *Mert kegyelmével könnyíti az út nehézségeit.* A nagy tettekhez kettő kell: akarat és kegyelem. (Hasonlat: a madárnak két szárny kell a repüléshez.) (Példa: Szent Pál, leírni nehézségeit és a sok hálátlanságot, megpróbáltatást, amiben része volt. Kitartott. Titkát ennek megtaláljuk e sorában: Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok.) Isten a kegyelmet megadja mindenkinek, aki csak kéri.

b) *Mert Krisztus útja már e földön boldogságot ad.* Kívül látszólag szenved az ember, de lelke mélyén a jócselekedet után leírhatatlan édes béke valósul meg. (Példák: Szent Lőrinc vértanú mosolyog a tüzes rostélyon, mert érdemes Krisztusért szenvedni. — Boldog Emmerich Katalin szenvedései: sok küszködés után sikerül apácának bejutnia, föllosztatják zárdáját és ő betegen az utcára kerül, és lelke mégis boldog.)

c) *Mert Krisztus örök boldogságot ad az élet után.* Nagy a jutalom, tehát érthető, hogy nagy nehézségekkel kell kiérdemelnünk. Gondolkodjunk: a végtelen nagy bérért ezer év munkája, szenvedése és nélkülözése sem volna elég. (Példák: Hogyan gondolkoztak a szentek? Néri Szent Fülöpöt bíborossá akarták tenni. Visszautasította. Kérdezték: miért? Felelte: Mert a

szegénységben jobban tudom kiérdekelni az eget, hiszen így több alkalmam van a jóra. — Assisi Szent Ferencnek nagy fájdalmai voltak. Egy hangot hallott: „Ha az egész föld arany volna és a hegyek gyémántok, és ezt mind néked adnák, szenvednél-e tovább?” „Uram, nem érdelek én ekkora kincset szenvedésemmel” — felelte. „Az eget érdekel ki, az pedig ezeknél is több” — hangzott a válasz.)

II.

A gonosz életnek is van keresztútja. Miben áll az?

1. *A lelkiismeretfurdalásban.* Látszólag víg csak a bűnös. A lelke érez, vádol és kínlódik. (Példák: Egy bűnös angol költő írja: Csillog a szemem, de ne nézz a szívembe, mert rettenetes az a seb, ami ott sajog! — Júdás öröme a 30 ezüstpénzen, utána lelkiismeretfurdalás, vergődés, öngyilkosság. — Szent Dorottya vértanút két hitehagyó nővérhez adja a bíró, hogy elcsábítsák. Ezek mulatságaikba akarják vonni. Dorottya elmondja, hogy nem hisz vígságukban, hiszen azazal csak lelkiismeretük mardosását akarják elnyomni. Először kinevetik, később beismerik, hogy úgy van.)

2. *A csalódások.* A bűn csak pillanatra ad gyönyört, utána jön az ürm. (Példa: az édes mérég.) A bűntársak elhagynak a bajban. A világ gyönyörei nem elégítik ki a végtelen boldogságra szomjazó lelket. (Goethe nagy jólétben élt. Fejedelmi udvar. Élete végén írja: „Soha nem volt egy megelégedett napom.”)

3. *A csapásokban nem ad nekik semmi megnyugvást.* A jót vigasztalja az érdemszerzés. A gonoszt?! Semmi, és kétszeresen érzi a fájdalmat. (Példa: Vol-

taire halála. Vérhányás gyötri. Kétségbeesve könyörög az orvosnak. Aztán átkozódik. Hánykolódik. Krisztushoz fohászkodik. Majd Őt káromolja. Papot kér, de barátai nem hoznak. Látomásai vannak: a poklot látja megnyíltni. — Egy hitetlen gyilkos kétségbe esik. A pap vigasztalja Isten irgalmával. Sírva felel a bűnös: Ó, bár hinni tudnék, de boldog volnék!)

4. *Riasztja a bűnöst a halál gondolata*, amely véget vet gonoszsága minden élvezésének. (Példa: Egy polgári házasságban élő asszony eladja szép villáját, mert a temető felé vezető úton fekszik és látja minden nap a halottas kocsikat.)

Befejezés. Az emberek e két utat járják mind: a jók vagy a rosszak útját. Mindkettőnek megvan a kereszteje. *Ti melyiken lépkedtek?*

Quo vadis mondája. Szent Péter Rómában nehéz helyzetben volt. Üldözés. Őt is halál fenyegeti. Krisztus akarata, hogy Rómában maradjon. Ez az egyik út volt előtte. A másik: elmenekülni. Az első Krisztus útja — a másik az engedetlenségé. A másikra határozza el magát. Menekül. Találkozik Krisztussal. „Quo vadis, Domine?” — kérdi tőle. „Hogy újra megfeszíttessem magam!” — feleli az Úr. Péter megáll és megkérdi magamagától: „És te hová mégy, Péter?” Ekkor jön tudatára választott útja helytelenségének. Visszatér Rómába: az engedelmisség, az áldozatok: Krisztus útjára.

Ha ti a gonoszság keresztútját választottátok, térjete vissza arról Krisztuséra!

II. Beszédvázlat:

Júdás

A beszéd célja hibánkra és a bűnre eszméltetni.
1. A jónak is lehet veszedelmes hibája. 2. A kis hiba nagy bajra vihet. 3. A halálos bűnről.

Bevezetés. Síralomvölgyének nevezzük az életet. Két út vezet benne: a jóké és a gonoszoké. Mindkettő keresztút (hivatkozik az előző beszédre). Keresztút a jóké, de Krisztus tanítása boldoggá teszi és a boldogságba viszi. Keresztút a gonoszoké, melyen csipetnyi az öröm, sok a fájdalom és a vége pusztulás.

Ma olyanról beszélek, aki mindkét utat járta: Júdásról. Nézzük:

1. *Hogyan járta Júdás az Isten szolgálatának útját?*
2. *Hogyan tért le erről az útról?*
3. *Hogyan járta a gonoszság ösvényét?*

I.

Tárgyalás. 1. *(Júdás Jézus apostola.)* Jézus 12 apostolt választott. A 12 név között az utolsó: Júdásé. Miért választotta Jézus? a) Hogy tanúja legyen csodatetteinek és higgyen benne. b) Hogy hallja tanítását és lelkesedjen azért. c) Hogy élvezze jótéteményeit és szeresse őt. — Júdás három évig látta Jézus tetteit, hallotta tanítását és élvezte jótéteményeit.

2. (*Júdás hibája.*) Az embernek vannak hibái. Még a szenteknek is. Épp e hibák legyőzése és jóvátétele alakítja ki sokszor a szentet. (Példa: Szent Péter. Hirtelen természetű és gyáva. Később épp ezt győzi le.) Júdás sem volt eredetileg rossz. Volt azonban egy nagy hibája: az önzés.

Milyen az önző? a) Saját akaratát teljesíti, nem az Isten parancsát; — b) saját élvezetét keresi, nem mások javát is; — c) mindenkől hasznot akar, nem tud nagylelkű lenni.

3. (*Júdás önzésének megnyilvánulása.*) a) Magdolna-jelenet. Júdás pazarlásnak minősíti a kenetet. Ő el akarná adni és másra (szegényeknek) fordítani. Szembeállítani Isten parancsát és Júdás akaratát. Magdolna imádta Jézust (Isten parancsa). — Júdás, ha látszólag jót akart is, de nem akarta Isten parancsát. (*Önzés első megnyilvánulása.*)

b) Júdás az apostolok pénztárosa. Lop. Gondoskodik ugyan róluk, de elsősorban a saját élvezetét keresi. (*Önzés második megnyilvánulása.*)

c) Jézus messiási hivatása lelki. Júdás földi országot remélt tőle, melyben néki jó dolga lesz. Csalódik és otthagya Jézust. (*Önzés harmadik megnyilvánulása.*)

4. (*Alkalmazás.*) Sokan járják a jók útját, de Júdához hasonlóan. Van egy nagy hibájuk nekik is: az önzés.

a) Ezek elsősorban a maguk feje után mennek, nem Isten parancsai szerint. (Példa: Egy asszony hetenkint háromszor böjtölt, de a vasárnapi szentmisét elmulasztotta. Vasárnap otthon fél imakönyvet kiimádkozott, az Úr pedig hiába várta az oltáron.)

b) Saját kényelmüket keresik, nem a mások javát is. Alkalmazni az „egyké”-re. (Példa: egy egykés család. Mindent összekuporgattak az egyetlen számára. Koldus üresen ment el tőlük. Az egyetlen gyermek el-esett. A férj meghalt. Az özvegy ma beteg. Egymás-után adja el vagyonát orvosra.)

c) Mindenből hasznot várnak, nem tudnak nagy-lelkűek lenni. (Példák: VIII. Henrik védte a hitet, de azt várta, hogy a pápa válassza el törvényes feleségé-től. — Egy gazda, amíg hitközségi elnök volt, vallásos volt, utána másokat is lebeszélt.)

II.

1. (*Júdás lecsúsása.*) Az apostolok pénztárosa. „Az erszény Júdásnál vala, Júdás pedig tolvaj vala.” (Szent János.) Először egy-két fillért tulajdonít el. Később többet. Kifejlődik benne a pénz szeretete, és 30 ezüstért eladja Jézust. (Színezni a fejlődést.)

2. (*Kifejtés.*) A sok jóakarat mellett volt Júdás-ban egy említett hiba: az önzés. Kicsiny dologban engedett. Később a nagyobbtól sem riadt vissza. Meg-szokta. A legnagyobbban végezte.

3. (*Alkalmazás.*) Hibáink bocsánatos bűnökre visz-nek. Kicsinység — mondjuk. Megszokjuk. Jön a halálos bűn. Előbb elhagyjuk az imát, aztán a vasárnapi szentmisét, utóbb a húsvéti áldozást, végül *valláselle-nesek* leszünk. Példa: Egy rablógyilkos szemrehányást tesz a síralomházban anyjának: kisgyerekkorában el-csente a szomszéd tyúkjának tojását; anyja meg-dícsérte. Később lopott ott, ahol dolgozott, anyja föl-

használta. Most rablógyilkosságért ítélték halálra.)
Kerüljük a bocsánatos bűnt!

III.

Júdás a gonoszság útján.

1. (*Júdás bűnének fázisai.*) *a)* (A bűn.) Kettő áll előtte: a pénz és Jézus hűsége. (Színezn: mit hoz az egyik, a másik.) Megegyezik a főpapokkal. Az árulás leírása. — *b)* (*A megtérés lehetősége.*) Jézus tekintete: „Mi végre jöttél?” Ha leborulna, még megbocsátana neki. — *c)* (*Kárhozat.*) Kétségbeesés. Öngyilkosság. „Jobb lett volna, ha nem született volna.”

2. (*A bűn fázisai.*) *a)* Választás kettő között: a bűn pillanatnyi élvezete és Isten parancsa között. (Példa: a paradicsom megismétlődik minden bűnben. Isten—Sátán.) És a bűnös elveti az Istent. (Barabbás jelenete.) — *b)* A megtérés lehetősége. Ezt súgja a lelkiismeret. Hív a gyöntatószék. — *c)* Ha nem tér meg, egyik bűn jön a másik után. Várja a kárhozat.

3. (*Alkalmazás.*) *a)* Hányszor követtetek el bűnt? Nézzetek a szívetek mélyére. — *b)* Itt van a megtérés lehetősége. — *c)* Ha nem! — Vár a kárhozat.

Befejezés. Az Alpeseekben a szakadékok útján jelzőtábla van: Itt valaki már lezuhant, veszélyes az út. Júdás szerencsétlensége ilyen jelzőtábla. Ne kövesétek!

III. Beszédvázlat:

A jobb lator

Célja: 1. Bűnállapot veszélyességére figyelmeztetni. 2. Jézusnál van a bűnbocsánat. 3. Ezt a gyónásban gyakorolja.

Bevezetés. Két kivégzett. Az egyik Júdás. Öngyilkos sok bűne után. Testét lóbálja a szél. A Krisztus útjáról tért a gonoszságéra. — A Ktismas a jobb lator. Iszonyú kínok közt függ a kereszten. Ez eddig a gonoszság útját járta, most tér Krisztuséra. Nézzük:

1. *Milyen helyzetben volt Ktismas megtérésekor?*
2. *Miben bízott, amikor megtért?*
3. *Mi a mi megtérésünk eszköze?*

I.

Tárgyalás. 1. (*Ktismas testi állapota.*) Halálra ítélték. Ott függ a kereszten. Még néhány óra . . . perc és vége. Már homályosabban lát . . . (Leírni a halál közelségét.)

2. (*Ktismas lelki állapota.*) Valamikor jó volt. Tiszta gyermekkora. Kicsapongó ifjúsága. Férfikorának szörnyű bűnei. Kevés jócselekedet — sok bűn. Vár reá az ítélet. Isten igazságos, nem lehet előtte szépíteni semmit.

3. (*Alkalmazás.*) Ilyen a mi állapotunk is!
a) *Testi állapotunk.* Bármely pillanatban beállhat

a halál. (Példák különböző kor szerint: Ritzovszky László, 12 éves gimnazista 1922 október 28-án gyanútlanul megy Budapesten az iskolába. A Csaba-utca sarkán egy földszintes ház fala beomlik és egy téglagyönüti. — 1925 farsangján Cecén Horváth Róza 18 éves leány bálban megkaparja az ajkát, vérmérgezést kap, reggelre halott. — Kertész Endre 34 éves színész Budapesten 1925 január 28-án jókedvvel megy el hazulról a színházba, az utcán összeesik, meghal. — 1924 szeptember 9-én a budapesti Király Színházban Schwarz Lajos örnagy 40 éves felesége leesik a székéről holtan. — 1924 május 9-én Bedő Zoltán 50 éves erdőtanácsost részegen viszik a budai rendőrségre. Ki akarják hallgatni, meghal.) Ki biztos közölünk, hol és mikor lesz vége? Megérjük-e a holnapot?

b) Lelki állapotunk. Gyermekkorunk talán jó volt. Meglehet, hogy ifjúságunk is. (Vagy nem?!) És most hány bűn rágódik a lelkünkön? Elég egy is, mert minden bűn halálos seb.

Remegjen meg a lelkünk! Cseppet sem biztatóbb a mi állapotunk, mint a kereszten függő Ktismasé volt.

II.

Ktismas bízott Jézusban, mert hallotta róla, hogy bűnbocsátó hatalma van és ezt gyakorolta is és hirdette is.

1. (*Jézus beigazolta, hogy van bűnbocsátó hatalma.*) Elbeszéljük Jézus életéből az inaszakadt meggyógyulását. Kiemeljük a következő momentumokat: az inaszakadtnak gyógyíthatatlan testi baja volt, lelke is bűnös. Jézus az utóbbit akarta előbb meggyógyítani.

„Bűneid meg lesznek bocsátva.” A zsidók botránkoznak: bűnt csak Isten bocsáthat meg. Jézus hangsúlyozza, hogy az inaszakadtat is csak Isten gyógyíthatja meg, a bűnt is csak Isten bocsáthatja meg. Meggyógyítja és ezzel bebizonyítja, hogy bűneit is megtudja bocsátani. Tehát Jézusnak volt bűnbocsátó hatalma.

2. (*Jézus gyakorolta is e bűnbocsátó hatalmat.*) Mária Magdolna története. A házasságtörő asszony feloldozása.

3. (*Jézus hirdette a bűnbocsánatot.*) Egész tana erről beszél. A tékozló fiú parabolája.

Ktismas tudott ezekről és ezért fordult reménykedve, bűnbánóan Jézushoz.

III.

Mi hova forduljunk? Bűnünk súlya nyom. Jézus, hová tetted le e hatalmat?

1. (*Hol nincs?*) Átforgatjuk a Szentírást. Jézus megbocsát annak, aki imádkozik? Nagyon ajánlja az imát, de nem mondja ezt róla. Ugyanígy átvenni több erényt, pl. alamizsnálkodást, bőjtöt stb.

2. (*Hol van?*) Egyetlen helyen intézkedik erről Jézus. Szava a tizenkettőhöz: „Akiknek *ti* megbocsátjátok bűneiket, meg lesznek bocsátva . . .” De hát csak az apostolok kortársaira gondolt Jézus? Nem! E hatalom átszállott ezek utódaira: a püspökökre és papokra mai napiglan. Másképp kegyetlen lett volna Jézus.

3. (*Milyennek rendelte Jézus a bűnbocsánatot?*) Fülgyónásnak, bűnbevallásnak. Ez kitűnik a rendelkezés szavaiból. Megbocsáthatják — megtarthatják; ez

ítélet. Az ítélet pedig csak akkor lehet igazságos, ha ismeri a bíró a vádlott tetteit.

A gyónás Jézus rendelkezéséből:

a) *Könnyű*. Istentől félnénk. Angyal nem értené meg gyarlóságunkat, mert nincs teste és így nem tudja, mi a gyengeség. A gyóntató ember már megért, nem néz le. (Mit gondol bűneink hallatára? Ezt: Ime, egy megtérő!)

b) *Bizalomkeltő*. Hangsúlyozni, hogy a gyónási titoknak vannak vértanúi, de árulói nincsenek. (Példa: Nepomuki Szent János.)

Befejezés. Ktismas Jézushoz fordult, mert *remélte*, hogy megbocsát neki. Forduljunk mi helyetteséhez: a gyóntatóhoz, mert *tudjuk*, hogy fölloldozást nyerünk.

Töltsön el ez bennünket a szeretet érzelmével. (Öreg megtérő kínaitól kérdezi a misszionárius: miért szereti Jézust? Felelte: Mert megbocsát!)

IV. Beszédvázlat:

Pilátus

Célja: A megtérés után a gyakorlati katolikus élet kötelességeire és hibáira figyelmeztetni.

Bevezetés. Júdás példája retentsen el a bűntől. Ktismas példája töltse meg lelkünket bűnbánattal. Öleljük át Jézus keresztyét, mossuk le a gyóntatószékben vérével lelkünket és aztán álljunk föl. Tiszta a szívünk a gyónás után, és e tiszta szív legyen még fogékonyabb ahhoz, *hogyan nem szabad és hogyan kell ezután viselkednünk.* Pilátus szerepe szolgáljon tanulságul. Nézzük:

Miben hibázott Pilátus? És mire vigyázzunk mi?

Tárgyalás. 1. a) *(Pilátus kikérdezte Krisztust, de nem fogta komolyan pártját.)* Jézus Pilátus előtt. A zsidók vádaskodásai. Pilátus négyszemközt kikérdezi Jézust. Az Úr, aki más bírái előtt hallgatott, néki felel. Beszél neki országaról, amely nem e világról való. Beszél királyságaról és az igazságról. Pilátus elüti a további fejtegetést: „Mi az igazság?”

b) *(Alkalmazás.)* Minden ember előtt ott áll Jézus tanításával és várja, hogy meghallgassák, megvizsgálják azt. Sajnos, mily sokan nem vesznek fáradságot, hogy tüzetesen megismerjék Jézus hitét. A mai vallási tudatlanság. (Példa: Egy társaságban 10 egyetemet végzett katolikus férfi közül 4 úgy tudta, hogy a szeplő-

telen fogantatás alatt Mária szüzességét kell értenünk.) Használjuk e tudatlanság ellenszereit:

Hallgassunk prédikációt! (Pasteur, a nagy természettudós, hacsak tehette, prédikációt hallgatott.) Ne csak nézzük, ki és hogyan beszél, hanem azt, hogy mit kell szerinte tennünk.

Olvassunk vallásos könyveket! Gondoljuk el, milyen könyveink vannak otthon? A jogásznak tele van könyvtára jogi könyvekkel, az orvosé orvosiakkal. Pedig a földi foglalkozáson kívül mindenkinek van még egy másik: lelkének megmentése. Ezt nem kell megtanulni? (XIII. Leó idősebb korában majd minden nap olvasott valamit Szent Ignác lelkigyakorlatos könyvéből.) — A földi életéről szóló ujságokat megveszszük mindennap — a lelkiekben eligazító jó lapok nem kellenek! (Plébániánkon hány kel el a zsidó ujságokból?)

2. a) *(Pilátus belátta, hogy Jézus ártatlan, mégsem állott melléje komolyan.)* Zsidók vádjai nevetségeseek: felforgatja Jézus a népet, az adó ellen lázít, királynak mondja magát. Pilátus kivizsgálja a vádakát és megcáfoltnak találja. Az egész állásfoglalása, hogy kimegy a zsidók elé és mellékesen megjegyzi: „Én semmi vétket sem találok bennel”

b) *(Alkalmazás.)* Jézus istenségéről meg kell győződve lennünk. Bebizonyítható! Ha elfogadjuk, akkor szavát komolyan kell vennünk. (Nemrég volt Csonka-Magyarországon egy japán egyetemi tanár. Vallási életünkről ilyen véleményt mondott: „Itt úgy tesznek az emberek, mintha hinnének, pedig az életük nem mutatja azt.”) Akkor miért nem áldozunk — mikor Ő mondotta: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre”?

Akkor miért nem uralkodik köztünk a szeretet? — Pedig az Ő szava: „Arról ismernek meg az emberek, hogy az én tanítványaim vagytok, hogy szeretettel lesztegyek egymás iránt.” — Akkor miért nem hallgatnak a papokra? — Pedig az Üdvözítő mondása ez is: „Aki titeket hallgat, engem hallgat!”

3. a) *(Pilátus tudta, hogy Jézus oldalán van az igazság, mégis alkut kezd ellenségeivel.)* Pilátus kijelenti, hogy Jézusban nem talált okot. Utána megostoroztatja. (Leírni e büntetés kegyetlenségét és Jézus ártatlanságát hangsúlyozni mellette.) Utána a nép jóindulatát akarja megszerezni az „Íme, az ember” jelenettel. Végül alkudozik a tömeggel, Barabbást és Jézust kínálván föl.

b) *(Alkalmazás.)* Tudjuk, hogy Jézus hirdette az igazságot és mégis eltűrjük, hogy Őt nyilvánosan bántalmazzák. Mi e bántalom? *Erkölcseinek arcuicsapása.* Vegyük sorba: *Irodalom. Színház. Mulatságok.* Női divat. Táncok. *Párbaj intézménye.*

Jézus erkölcseinek arcuicsapásán kívül bántó még a mai *megalkuvás*, mellyel Istent is és az ördögöt is szolgálni akarják. Ennek a megalkuvásnak ma fájdalom pontja azoknak többszínűsége, akik a felforgatásra törekvő irányzatokat is pártfogolják.

4. a) *(Pilátus amikor látta, hogy Jézus miatt kellemtelenségei lehetnek, semlegesen visszavonult.)* Nem ítélte el Jézust; mert ehhez nem volt eléggé lelkiismeretlen, hiszen tudta ártatlanságát. Nem mentette föl, mert nem merészkedett szembeszállni a tömeggel. Vizet hozatott: kezét mosta semlegessége jeléül, és az Urat átadta a tömegnek. Maga visszavonult termeibe.

b) *(Alkalmazás.)* Jézus ma is él e földön: Egy-

házában. Tanainak letéteményese. Üdvöztető hivatásának folytatója. Ezt az Egyházat folyton támadták és támadják. Mindenkinek választania kell: vagy az Egyházzal azonosítja magát, vagy ellene támad, vagy semlegesen odébbáll. Ma ilyen semleges a legtöbb katolikus.

Ha jelenlétében bántják az Egyházat, hitet, erkölcsöt (síklamlós viccek, káromkodás) — hallgat. Hogy viselkedjünk ilyenkor? Tiltakozás. Nyílt hitvallás. (Vasúton gúnyolódik a vallásról két gyerkőc. Az ott utazó ezredes előveszi rózsafüzérét és imádkozni kezd.)

Ha az Egyház küléletének szüksége van működésünkre, ne legyünk semlegesek. Actio Catholica. Egyházközségi élet, szavazás, adó.

Ha az Egyháznak szüksége van anyagi támogatásra, legyünk segítségére. Templom, iskola, tanító, pap fizetése. (Példa az amerikai egyházközségi élet.)

5. a) *(Pálátus azért hagyta cserben Jézust, mert félt a császártól és a néptől.)* Először meg akarja menteni. Hallja a nép szavát: „Ha nem feszíted meg őt, nem vagy a császár barátja...” Összerezzen. Félti hivatalát. Sőt még több szeretne lenni. Amikor meglátja az őrző népet, egészen beadja a derekát.

b) *(Alkalmazás.)* A Jézushoz hűtleneknél sokszor szerepel két momentum: a feljebbvalók kegyének keresése és a nép hangulatának követése. Hiányzik a józan önállóság. Tehát befolyásol:

A törtetés. Nem az igazságot nézik sokan, hanem hogy mit kívánnak feljebbvalóik. (Pl. a Károlyi-forradalom alatt sokan szociáldemokratának akartak látszani.)

A tömeghangulat. Az utca fölkap eszméket és le-

járat. Ma keresztény-kurzus — holnap zsidó-rabszolgaság.

Egyesek terrorja. Sokan félnek egyesek gúnyjától. „Férfi” nem mer gyónni, mert vénasszonynak csúfolják majd.

Befejezés. Pilátus nyomorult vége. Elcsapják, száműzik, végül öngyilkos lesz. Egyszer lett volna alkalma az igazi Életet megismerni, elszalasztotta.

Mi álljunk Krisztus *mellé*. Jelszavunk legyen: érette, vele és általa.

V. Beszédvázlat:

Cyrenei Simon és Veronika

Célja: A megtérő lelket rávezetni az öntudatos *hitre és a szeretet gyakorlására.*

Bevezetés. Lelketeket megtisztítottatok a szentgyónásban. Üres a bűntől — de ültessétek bele az erény virágait: a hitet és a szeretetet. Az elsőt, mert „*hit nélkül lehetetlen Istennek tetszeni*”; a másodikat, mert az Apostol szerint: „*ha szeretetem nincs, semmi vagyok*”.

Fűzzük az elsőnek: a hitnek gondolatait Cyrenei Simon személyéhez; a másodikét: a szeretetét Veronikáéhoz.

I.

Tárgyalás. 1. (A történelmi esemény elbeszélése.) Cyrenei Simon földjéről jön Jeruzsálembe. Találkozik egy menettel. Megáll. Megismeri Jézust. Emlékszik tanítására. Tudja csodáit, amelyekkel bebizonyította, hogy isteni hatalma van. Sajnálja, hiszi hogy ártatlan és igaz minden szava, de nem áll pártjára. Jézus összeesik a kereszt súlya alatt. Simon látja, mint rángatják. A poroszlók körülnéznek és észreveszik Simont. Hívják, hogy jöjjön és segítsen Jézusnak a keresztet vinni. Simon ellenkezik. Kényszerítik rá. Viszi elő-

szőr kelletlenül, később szívesen, mert sajnálja az Urat és szereti Őt.

2. (*Kifejtés.*) Simonnak *volt hite*. Ismerte Jézus tanítását, tetteit, és igaznak fogadta azokat el. Csak-hogy ez a hite egyedül szívében élt, kifelé nem mutatta. Azután meg *nem tett* a hite szerint. (Csak gondolat — nincs megvallás — nincs cselekedet.)

3. (*Alkalmazás.*) Simonhoz hasonló sok mai ember hite is.

a) *Hisznek* Jézusban. Az evangélium és ész bizony-sága alapján elfogadják, hogy ő Isten Fia. Elismerik, hogy szavai parancsok számunkra. (Kérdezzük végig a község minden keresztényét: hiszel-e a Jézus Krisztusban? Alig lesz, aki nem igennel válaszol!)

b) Amikor azonban *szóval* kell kifejezést adni e hitnek, hallgatnak, visszahúzódnak. Visszatartja őket a gyáva emberi tekintet. („Mit gondolnak majd rólam?”) Visszatartja a mások gúnyja. (Szentelkedőnek, vénasszonynak mondanak. Mintha a hitmegvallással járó bátorság nem épp ellenkezőleg becsületére válnék az embernek.) (Példa: Egy szociáldemokrata agitátoriskolában az oktató így tanította az agitátorjelölteket: „Előbb egy kicsit ki kell gúnyolni a hitet és utána akár megpofozhatjátok a Krisztust, senki sem fog tiltakozni ellene. Én már számtalanszor kipróbáltam.” Másik példa: Villamosban iratait ajánlja az üdvhadseregnek egyik agitátora. Valaki rászól, mire az agitátor tiszteletlenül nyilatkozik a katolikus Egyházzal. Az egész villamosban mindenki hallgat. Néhány perc múlva templom előtt megy el a kocsí. A jelenlévők közül három férfi kalapot emel, két nő keresztet vet. De felszólalni egyik sem mert, pedig volt hitük!)

c) A hit szerinti *cselekedetet* sokan nehezen, *némi kényszer hatása alatt hajtják végre*. Nem önként, nem a hit megnyilatkozásául. Elmennek szentmisére — mert megszokták. Szentségekhez járulnak — mert hitves-társuk unszolja őket. (Ez sem rossz, de nem az igazi!) Miben nyilatkozik meg a hit szerinti cselekedet? P. Abel, a híres jezsuita misszionárius szokta mondani: „Hited szerint élsz? Elhiszem, ha e három szóhoz fűződő cselekedeteket betartod. E három szó: *vasárnap, péntek, húsvét*.” (Vasárnap hallgatsz-e szentmisét? Pénteken böjtölsz-e? Húsvéti szentáldozásodat elvégzed-e?) Ugyanezt mondom tinéktek *vasárnap!* (Példa: Ferenc Ferdinánd trónörökös vasárnap háromnegyed tízkor megérkezik egy városba. Ünnepelesen fogadják. Félbeszakítja a szónokot: „Van még egy szentmise templomukban 10 óra után is?” — Nincsen — felelik. „Akkor siessünk a templomba, nehogy lekéssünk!” — szól a trónörökös és otthagyja a szónokokat, kocsira száll és a templomba hajtat.) *Péntek!* (Példa: Nagy Napoleonnak pénteki napon az ebédnél bemutatnak egy grófnőt, akit fia nevelőjének szemeltek ki, de felesége ellenezte. Pénteken húst szervíroznak. A grófnő feltűnés nélkül nem eszik belőle. Napoleon észreveszi. Kinevezi fia nevelőjének, mert — mint mondotta — aki hite szerint betartja a böjtöt, az hite szerint hű is lesz császárához.) (*Húsvét!* (Példa: Kínai megtérők csodálkoznak, hogy lehet olyan keresztény is, aki még ezt a parancsot sem tartja be.)

II.

1. (*A történeti esemény elbeszélése.*) Jézus arca csupa vér. Elesik, a vér porral tapad össze. Veronika látja. Szíve szeretetével *együttérez* Jézussal, megsajnálja. Attőri a poroszlók sorfalát, odamegy Jézushoz, *szavával vigasztalja*, majd kendőt nyújt neki és *letörli* az Úr véres arcát. Veronika szerette az Urat és szeretete tetteiben nyilatkozott. Tanuljuk el tőle az igazi, tevékeny felebaráti szeretetet.

2. (*Mi a szeretet?*) Háromféle szeretet van. a) *Természetes szeretet*, amikor szeretünk valakit, mert hozzánk jó és tetszik. (Példa: a gügyögő gyermeket ki ne szeretné; hasonlóképp jótevőnket?) Ez nem érdem. A pogányok is így tesznek. — b) *Érzéki szeretet* vagy szerelem. Megmozdul a vér. Isten által adott érzelem, melynek célja a szentségi házasság. — c) *Krisztusi szeretet*, amikor Istent önmagáért, felebarátunkat pedig Istenért szeretjük.

3. (*Kötelesség.*) a) E krisztusi szeretet kötelesség. Ha kötelesség, számonkérjük! „Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes elmédből és minden erődből, felebarátodat pedig mint önmagadat!” Szent Pál írja: „Ha szeretetem nincs... semmi vagyok.” Szent János efezusi prédikációja: „Fiacskáim, csak szeressétek egymást.” — b) Az első keresztyények példája. Tertullian szerint a pogányok bámulva mondták: „Nézzétek, mint szeretik egymást!” — c) Boldogsággal tölti el az emberi szívet gyakorlása. Aki megpróbálta, tudja.

4. (*Tulajdonságai.*) a) Legyen *általános*, azaz ne zárjunk ki senkit. Szeressük még ellenségünket is.

Jézus parancsa: „Szeressétek még ellenségeiteket is!” (Példa: Belgiumban a világháború egy utcai harcában egy belga asszony kiforrázta egy bajor katona szemét. Megvakult. Ő kért kegyelmet megvakítójának, Jézusért.) — *b) Türelmes.* Épp tulajdonsága a szeretetnek az elnézés. (Példa: irgalmas nővér szekáns betegének már három lágytojást hozott, de egyik se jó. Negyedszerre türelmes mosollyal hozza a gyorsforralót, hogy maga a beteg mondja, ha kiveheti.) — *c) Tevékeny.* Veronika példája: együttérez Jézussal; van hozzá jó *szava*; végül *tettel* segít. Mi is valósítsuk meg, amelyiket tudjuk: érzelmet, szót, tettet.

Befejezés. Van egy régi közmondás: „Aki csak a büntetéstől ment, az ugyancsak nem nagy szent.” Alkalmazzuk: Ha kitisztítottuk lelkünket a bűntől, csak a büntetéstől menekültünk meg. A bűn helyébe valósítsuk meg az életszentséget. Alapul tegyük e két erényt: hit és szeretet.

VI. Beszédvázlat:

A három hűséges lélek

Cél: A tökéletes szeretet, a tisztaság ápolása és a szenvedés helyes elviselési módjának tanítása.

Bevezetés. Jézust a keresztre feszítik. Szétnéz. Hívei elhagyták. Csupán hárman maradtak hűségesek hozzá: Magdolna, János és a Fájdalmas Anya. Mi kapcsolta ezeket oly hűségesen a kereszthez?

1. *Magdolnát az Úr irgalma.*
2. *Jánost a lelke tisztasága.*
3. *A Szűzanyát a Jézus fájdalmában való osztozás.*

I.

Tárgyalás. 1. (Magdolna halála.) Magdolna a le-süllyedt személy. Rá se néznek. Az utcán kikerülik. Jézus nem veti meg. Megjavítja. Megbocsát neki és többé soha elő sem hozza régi vétkét. Magdolna új és szent életet kezd. Jézus irgalmát nem tudja feledni, még a halálban sem hagyja el.

2. *(Az irgalom ereje.)* Egy megtérő előkelő po-gányt megkérdez a misszionárius: „Mi tetszik neked legjobban Jézus személyében?” Felelte: „Hogy irgal-masan megbocsát.” — Ugyanezt a gondolatot fejezi ki egy középkori kép. Isten ül rajta trónusán, előtte két

bűnös térdre borulva. Az angyalok acéllánccal kötik a bűnösöket az Úr trónusához, és a láncon ez a felírás van: „Isten irgalma.” Alkalmazzuk Magdolnára.

3. (*Isten irgalma és mi.*) Kössön bennünket is szorosán Jézushoz az Ő nagy irgalma. Magdolna esetén kívül az evangélium számtalan lapja tanúsítja Jézus irgalmát. A házasságtörő asszony története. Ktismas, a jobb lator. Jézus tanításából: az elveszett garas, a jó pásztor, a tékozló fiú példabeszédei (részletezni!). A legjobban érezte velünk Jézus irgalmát a szentgyónásban.

4. (*Alkalmazás.*) Gondoljatok esténként erre a hozzátok is irgalmas Jézusra. Dobbanjon szívetek szeretetre, és ezért bánjátok aznapi bűneiteket. (Az esti lelkiismeretvizsgálat és a tökéletes bánat szorgalmazása.)

II.

1. (*Szent János egyénisége.*) Fiatal, lelkes, hűséges. Evangéliumában csak úgy ír magáról: „a tanítvány, kit szeret vala Jézus”. Kitünteti, az utolsó vacsorán jobbján ül. Miért e különös szeretet? Mert János szíve tiszta volt. Honnét e hűség és ragaszkodás János részéről? Felelet ugyanaz: mert szíve tiszta volt.

2. (*A tisztaság és vallásosság kapcsolata.*) Tapasztalati tény, hogy amíg megőrzi valaki a tisztaságát, vallásos is. A fiatalság példája. Mikor irtózik a templomtól? Mikor kezdi a vallásellenes kifogásokat? (Példa: Egy fiú papi nevelőintézetben gyönyörűen fejlődik. Pap akar lenni. Apja nem akarja. Kiveszi az intézetből és maga ismerteti meg rossz barátokkal,

ezek pedig erkölcstelen nőkkel. Egy év múlva már gúnyolja a vallást. Két év múlva apja Amerikába kénytelen szöktetni, olyan botrányos bűnt követ el.) Ugyanezt tapasztaljuk a házasesetben: mihelyt bűnös az (hűtlenség, gyermekáldás megakadályozása), eltűnt az Isten szeretete is. A bűnös fél Istentől és nem szeret még gondolni sem rá.

3. (*Alkalmazás.*) Ápoljuk az állapotbeli tisztaságot magunkban, főleg gyermekeinkben. a) Ügyeljünk az öltözködésre. Mai divat. b) Válogassuk meg az olvasmányokat, mozit, színházat. c) Különösen vigyázzunk a társaságra, amelyben mozgunk vagy gyermekeink mozognak. (Példát hozunk föl, hány fiataalt vitt a rossz útra épp a társaság.) d) Kerüljük a modern táncokat. (Egy japán diplomata ítélete divatos táncainkról: „közönséges erkölcstelenség a tánc cégére alatt“.)

III.

1. (*A Fájdalmas Anya.*) Nem kell magyarázni, tartalmát mindenki fölfogja e szónak: anya. Azt is értitek, mily fájdalom az, amikor egy anya gyermeke halálos ágyánál áll. Átértitek ebből a kereszt alatt álló Szent Szűz szíve gyötrelmét. Látja Jézus vergődését. Tudja, hogy ártatlan. Osztozik szígyenében. Nagyobb fájdalmat képzelni sem lehet.

2. (*Miért szenvedett Mária?*) A szenvedésnek több oka van. a) Lehet Isten büntetése. (Példa: Dávid bűne Uriás feleségével; utána lázadás, ostrom, fia elvesztése.) — b) Küldheti Isten *javitó* céllal. (Példa: Pásztor mellett törött, de bekötözött lábú bárány fekszik. Kérdik: mi történt vele? A pásztor felelete: El-

tört a lába, mert veszélyes helyekre ment. Most hoz-
zám szokik és többé el nem hagy. Alkalmazás.) — c)
Küldheti *Isten szeretetből*, hogy alkalmat adjon az
erényre. „Akit szeret az Isten, azt megsanyargatja.”
(Példa: Szent Ambrus utazásában megszáll egy gaz-
dagnál, aki dicsekszik, hogy életében még nem szen-
vedett. Ambrus összepakkol és továbbmegy, mert az
Isten elhagyhatja azt, aki gőgösen dicsekszik szerencsé-
jével és nem ad azért alázatosan hálát neki. Ilyennél
ő nem marad.)

Mária miért szenvedett? Az utóbbiért: mert Isten
szerette őt.

Mi is szenvedünk, de miért? Nézzünk szívünkbe
és döntsük el!

3. (*Hogyan szenvedett Mária?*) Megadóan. Isten-
ben bízva. Erdemeket szerezve. Ilyen legyen a mi szen-
vedésünk is. (Példa: Ferreri Szent Vince minden
hozzá fordulónak elmondotta e kis történetet. Egy gaz-
dag két szolgájához egy-egy aranyakkal telt erszényt
vágott. Az egyik szolga rá sem hederített az erszényre,
hanem pörbe szállt urával, hogy miért üti őt. A másik
fölvette az erszényt, kifizette belőle tartozását és meg-
köszönte urának. Alkalmazás.)

Befejezés. Az emberek különböző céllal utaznak.
Az egyik, hogy szórakozzék és lásson; a másik, hogy
tanuljon.

Elzarándokoltunk a keresztfához. Nem egyedül
azért, hogy érzelmre hangolódjunk, hanem hogy ta-
nuljunk el *Magdolnától* az irgalmas Isten tökéletes sze-
retetét; *Szent János* példájára törekedünk a szent
tisztaság ápolására; a *Fájdalmas Anyától* pedig tanul-
junk meg jól szenvedni!

VII. Beszédvázlat:

Nagypéntekre

Cél: 1. A kereszti gondolatával tartósan összekapcsolni a bűntudatot; 2. az önmegtagadás komoly elhatározására bírni.

Bevezetés. A régieknek szokása volt a tetemrehívás. Ha meggyilkoltak valakit és nem találták élete kioltóját, az alvadt vérű hulla előtt elvonultatták a környék lakosait. Azt várták, hogy a seb feltörik és piros vér ömlik majd belőle, ha a gyilkos eléje kerül.

Egy gyilkosságnak szörnyű emléke hozott össze ma bennünket. Krisztus kereszthalálát ünnepeljük. A szertartásban magasra emeltük a keresztet: „Íme, a kereszti fája, melyen a világ Üdvössége függött! Jöjjetek! Imádjuk!” Mindannyiunknak szeme rajta függött és szívetek megindult Jézus kínjain.

De mi lenne, ha a tetemrehívás gondolata igaz volna? Megindulna Jézus sebének vére biztosan, bárki állna is közülünk eléje. Mind bűnösök vagyunk és Istenünk gyilkosai ezáltal.

A tettesség e tudatával elmélkedjünk ma a keresztről, nézzük:

1. *Mit hány szemünkre a kereszti?*
2. *Mily reményt nyújt számunkra?*
3. *Bűnbánatunkban mire határozzuk el magunkat?*

I.

Tárgyalás. 1. (*Miért a keresztt?*) Az emberiség állapota a bűnbeesés után. Az ég zárva. Isten haragja. Jézus magára vállalja bűneinket, mert a végtelen sértés végtelen elégtételt követel. Mit tesz Isten? Magához öleli és megbocsát? Nem! Igazságossága nem engedheti ezt. Megbocsát, de a kereszten keresztül, melyen minden bűnért eleget tett Jézus és megadta a megigazulás lehetőségét.

A keresztfán szenvedő Üdvözítő mutatja, hogy *mi a bűn*. Oly nagy gonoszság, hogy jóvátételére meg kellett halnia az emberré lett Istennek. A világ azt mondja, hogy a bűn gyarlóság, gyengeség, csekélység. Ime, Isten másképp mutatja! Kinek higgyünk?

2. (*Ki miatt függ Jézus a kereszten?*) Belátjuk, hogy a bűnök juttatták Jézust a keresztre. De kinek a bűnei?

Az evangéliumi házasságtörő asszony jelenete, kiélezve Jézus szavát: „Aki bűn nélkül van közületek, az vesse rá az első követ!” És mind elszállingóztak. Alkalmazás: Álljatok a kereszt elé és aki bűn nélkül van közületek, az nyugodtan tekinthet föl rá. A többi? A többi azzal a tudattal, hogy ő is Krisztus gyilkosa volt. Azzal a tudattal, hogy *bűnei* miatt szenvedett az Ártatlan.

Jézus, lesütjük szemünket és nem merünk rád föltekinteni, mert bűneink száma oly sok, mint derült nyári éjszakán a csillag és tengerparton a fővényszem.

II.

1. (*Mit hirdet Krisztus a keresztről?*) Leírni plasztikusan a vergődő Üdvözítőt. Mit mond?

a) „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!” Ugyanez a Krisztus mondotta el a tékozló fiú és a jó pásztor példabeszédeit (néhány mondattal leírni azokat). Egész élete a megbocsátás *gondolatától* volt áthatva, ezt hirdette a kereszten is.

b) Ktismashoz, a jobb latorhoz intézett szavak. (Leírni plasztikusan a jelenetet és Ktismas előéletét): „Még ma velem leszesz a paradicsomban!” Ugyanez a Jézus mondotta ezeket, aki megbocsátott Magdolnának, az inaszakadtnak, Péternek. Jézus életében *gyakorolta* a bűnbocsátást és halálában sem hagyott föl vele.

2. (*A kereszttel reményt ad nekünk.*) „Beteljesedett!” — kiáltá Jézus. Mi? A megváltás, Isten kiengesztelése. Már lehetséges a bűnbocsánat!

Alljunk a kereszttel szembe és nézzünk a szívünkbe. Bűnt látunk ottan. A keresztről azonban a bűnbocsátás int felénk. Örömmel és reménnyel teljen el szívünk: nem veszünk el! (Példa: A nagybetegnek *némi* reményt nyújt az orvos. Hogy csillan föl a szemem?! Alkalmazás: számunkra a remény *biztos* sikert ígér.)

III.

(*Mire határozzuk el magunkat?*)

a) (*A bűnt kerüljük.*) Tudjuk, hogy bűneink okozták Jézus kereszthalálát. Amikor rágondolunk, lehetetlen, hogy bűnre határozzuk el magunkat. Ki merné

a kalapácsot venni és arra a szegre ütni, amely Jézus sebeibe agyrengető kínokkal behatol? Ha a keresztre nézünk, újítsuk föl a jószándékot: Jézusom, nem bántalak meg a bűnömmel! (Példa: Egy előkelő hölgy nagy bűneiből megtért. Nyakába hosszú láncon egy keresztet akasztott. Többször kezébe vette, szeme elé tartotta azt és fogadta: Jézusom, bűnt nem teszek soha! Erőt adott neki ez az eljárás a jóra.)

b) *(Az önmegtagadást gyakoroljuk.)* A kereszt másik oldala üres. Szegezzük oda vágyainkat, önmagunkat. Hogyan? Az önmegtagadással.

Ha a test és vér csábít, gondoljunk arra, hogy a kereszten függő Jézus néz bennünket. (Példa: Istenfélő Zsuzsanna, mikor a bírák a gonoszságra csábítják: „Hogyan tehetnék én rosszat az Istenem színe előtt?” Alkalmazás: a keresztfeszített Jézus előtt.)

Ha a gond gyötör és a sikertelenség elkedvetlenít, tagadjuk meg magunkat és tartsunk ki az erény útján. (Példa: Egy művész gyér közönség előtt mégis szépen játszik. Okát adja: a közönség közt volt az édesanyja; annak játszott. Alkalmazás: több néz és kér az édesanyánknál: a kereszten függő Jézus. Érette a nehezét is szívesen tegyük.)

Befejezés. Jézus ugyanazt gondolhatta a kereszten függve az előtte bámészkodó népről, mint amit Jeruzsálem láttára mondott: „Jeruzsálem, Jeruzsálem, hányszor akartam összegyűjteni fiaidat, mint a tyúk összegyűjti csibéit szárnya alatt, és te nem akartad!”

Ugyanígy szól mihozzánk is Krisztus, akik nagypénteken keresztje előtt megállunk. Hányszor sugallta a kegyelem, hogy kerüld a bűnt, és te nem akartad!

Hányszor hívott a megbocsátás forrásához a kereszt?
— És te nem jöttél!

Változtassunk rajta! Mi akarjuk szeretni, követni
a keresztfeszített Urat!

TARTALOM

1. Vázlat: A két keresztútról	3
2. Vázlat: Júdás	9
3. Vázlat: A jobb lator	13
4. Vázlat: Pilátus	17
5. Vázlat: Cyrenei Simon és Veronika	22
6. Vázlat: A három hűséges lélek	27
7. Vázlat: Nagypéntekre	31

